

**Оплата праці
та забезпечення її мінімального розміру**

Згідно зі статтями 7 та 8 Закону України від 23.11.2018 № 2629-VIII «Про Державний бюджет України на 2019 рік» визначено розміри соціальних гарантій з 1 січня 2019 року, а саме:

ПРОЖИТКОВИЙ МІНІМУМ НА ОДНУ ОСОБУ В РОЗРАХУНКУ НА МІСЯЦЬ У 2019 РОЦІ

Соціальні і демографічні групи населення	РОЗМІР ПРОЖИТКОВОГО МІНІМУМУ		
	з 1 січня	з 1 липня	з 1 грудня
Діти віком до 6 років	1626 грн	1699 грн	1779 грн
Діти віком від 6 до 18 років	2027 грн	2118 грн	2218 грн
Працездатні особи	1921 грн	2007 грн	2102 грн
Особи, які втратили працездатність	1497 грн	1564 грн	1638 грн
Загальний показник	1853 грн	1936 грн	2027 грн

МІНІМАЛЬНА ЗАРОБІТНА ПЛАТА

Соціальна гарантія	Розмір, грн
Мінімальна заробітна плата (місячна)	4173
Погодинна мінімальна заробітна плата	25,13

Відповідно до статті 3 Закону України «Про оплату праці» мінімальна заробітна плата – це встановлений законом мінімальний розмір оплати праці за виконану працівником місячну (годинну) норму праці.

Мінімальна заробітна плата встановлюється одночасно в місячному та погодинному розмірах.

Мінімальна заробітна плата є державною соціальною гарантією, обов'язковою на всій території України для підприємств усіх форм власності і господарювання та фізичних осіб, які використовують працю найманих працівників, за будь-якою системою оплати праці.

Відповідно до статті 13 Закону України «Про оплату праці» оплата праці працівників установ і організацій, що фінансуються з бюджету, здійснюється на підставі актів Кабінету Міністрів України в межах бюджетних асигнувань.

Постановою Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 №1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» (із змінами), затверджено Єдину тарифну

сітку розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери (далі - Єдина тарифна сітка) .

Посадові оклади (тарифні ставки) за розрядами Єдиної тарифної сітки визначаються шляхом множення окладу (ставки) працівника 1 тарифного розряду на відповідний тарифний коефіцієнт.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 № 1037 «Про оплату праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери»:

Посадовий оклад (тарифна ставка) працівника 1 тарифного розряду, встановлюється у розмірі прожиткового мінімуму для працездатних осіб на 1 січня календарного року.

Керівникам установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери необхідно забезпечити:

- встановлення в штатному розписі нових розмірів посадових окладів (тарифних ставок, ставок заробітної плати), визначених виходячи з розміру посадового окладу (тарифної ставки) працівника 1 тарифного розряду Єдиної тарифної сітки, встановленого у розмірі прожиткового мінімуму для працездатних осіб на 1 січня календарного року;

- диференціацію заробітної плати працівників, які отримують заробітну плату на рівні мінімальної у межах фонду оплати праці, шляхом встановлення доплат, надбавок, премій з урахуванням складності, відповідальності та умов виконуваної роботи, кваліфікації працівника, результатів його роботи.

Довідково: розмір посадового окладу (тарифної ставки) працівника 1 тарифного розряду Єдиної тарифної сітки становить 1921 грн.

Незважаючи на те, що Законом України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» у 2019 році передбачене підвищення прожиткового мінімуму для працездатних осіб два рази, з 1 липня – 2007 грн. і з 1 грудня – 2102 грн., розміри посадових окладів працівників за Єдиною тарифною сіткою, які їм встановлено з 1 січня 2019 року із розрахунку 1921 грн., впродовж 2019 року зміні не підлягають.

У небюджетній сфері підприємства визначають тарифні ставки та системи оплати праці самостійно у колективних договорах.

При цьому мінімальна тарифна ставка не може бути нижчою за прожитковий мінімум, встановлений для працездатних осіб на 1 січня календарного року.

Визначаючи оклади (ставки) за іншими розрядами (посадами), до бази застосовують міжкваліфікаційні (міжпосадові) співвідношення розмірів тарифних ставок (посадових окладів).

Тарифна та інші системи оплати праці формуються на оцінках складності виконуваних робіт і кваліфікації працівників.

Роботодавець відносить виконувані роботи до певних тарифних розрядів і присвоює кваліфікаційні розряди робітникам згідно з професійними стандартами (кваліфікаційними характеристиками) за погодженням із виборним органом профспілки або її представником.

Якщо працівник виконав місячну норму праці, роботодавець зобов'язаний нарахувати заробітну плату не менше 4173 грн. Якщо ж заробітну плату нараховано в меншому розмірі (у т.ч. через періодичність виплат), потрібно здійснити доплату до 4173 грн.

Якщо працівник працює на умовах неповного робочого часу чи не виконав місячну (годинну) норму праці, то мінімальну заробітну плату визначають пропорційно.

Мінімальні гарантії в оплаті праці внутрішніх сумісників забезпечують окремо за основним місцем роботи і за сумісництвом, оскільки це різні трудові договори, юридично між собою не пов'язані.

Відпускні, лікарняні, декретні, як і оплату за середнім заробітком в інших випадках, не ураховуємо при забезпеченні гарантованого мінімального розміру заробітної плати, оскільки це виплати за невідпрацьований час.

Не враховують до заробітної плати для забезпечення її мінімального розміру:

- доплати за роботу в несприятливих умовах праці та підвищеного ризику для здоров'я;
- доплати за роботу в нічний та надурочний час;
- виплати за роз'їзний характер робіт;
- премії до святкових і ювілейних дат.

При забезпеченні розміру мінімальної зарплати враховують:

- доплати за виконання обов'язків тимчасово відсутнього працівника, за суміщення, розширення зони обслуговування, збільшення навантаження, заміщення;
- надбавки за інтенсивність, напруженість праці;
- місячні, квартальні, піврічні, річні премії, спеціальні премії;
- винагороди за підсумками роботи за рік та за вислугу років тощо.

Доплата до мінімальної заробітної плати:

- належить до фонду додаткової зарплати;
- оподатковується ПДФО й військовим збором у складі заробітної плати, включається до бази нарахування ЄСВ;
- виплачується щомісяця разом із заробітною платою;
- ураховується до заробітку при обчисленні середньої заробітної плати для оплати лікарняних і декретних, відпусток і в інших випадках збереження середньої заробітної плати.

Посадові оклади за ЄТС

Розряд	Тарифні коефіцієнти	Посадовий оклад (тарифна ставка), грн
1	1,00	1921
2	1,09	2094
3	1,18	2267
4	1,27	2440
5	1,36	2613
6	1,45	2785

7	1,54	2958
8	1,64	3150
9	1,73	3323
10	1,82	3496
11	1,97	3784
12	2,12	4073
13	2,27	4361
14	2,42	4649
15	2,58	4956
16	2,79	5360
17	3,00	5763
18	3,21	6166
19	3,42	6570
20	3,64	6992
21	3,85	7396
22	4,06	7799
23	4,27	8203
24	4,36	8376
25	4,51	8664